

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălănăta : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

Inalta Curte de casație și justiție s. I : C. G. Vernescu cu Gheorghe N. Ghica-Comănești.

Tribunalul județului Iași, s. III : Ilie Botez cu G. Vrânceanu, cu o Adnotație de d. V. Scriban.

Judecătoria ocolului Snagov : Societatea «Steaua Română» cu Primăria comunei Militari și antreprenorul acizilor acelei comuni.

Necrolog. — Bibliografie.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 2 Mai 1901

Președenția D-lui A. L. G I A N I, consilier

C. G. Vernescu cu Gheorghe N. Ghica-Comănești

Vânzare.—Scăzământ din preț pentru lipsa conținutului.—Dacă se poate deroga de părți.—Cum trebuie să fie derogarea.—Din ce se poate deduce.—Apreciere suverană a instanțelor de fond.—(Art. 1329 și 1330 C. civ.).

Apel.—Vânzare.—Cerere de scădere din preț pentru lipsă de conținut.—Cerere de daune-interese întrebuițate de vânzător.—Cerere nouă.—Art. 327 Pr. civ.).

1. Părțile pot deroga la dispozițiile legii care recunoaște cumpărătorului în anumite cazuri dreptul de a cere scăzământul în preț pentru lipsa conținutului prevăzut în actul de vânzare, și această derogare poate să aibă rezultate nu numai dintr-o stipulațiune expresă, căci poate fi și tacită și dar să aibă rezultate din întregul conținut al actului și din împrejurările în care el a fost convenit, și instanțele de fond sunt suverane ca din examinarea și apropierea diferitelor clause ale contractului de vânzare să deducă această derogare.

2. Cererea de daune pentru manopere doloase întrebuițate de vânzător pentru a induce în eroare pe cumpărător în privința întinderii lucrului vândut are o altă cauză de cât cererea de scădere din preț pentru lipsă de conținut al imobilului vândut, și dar constituie o cerere nouă care nu poate fi făcută pentru prima oară în apel.

Decisiunea 190/901.— Respins recursul făcut de C. G. Vernescu, contra deciziei Curței de apel, s. I, cu No. 107/900 în proces cu Gheorghe N. Ghica-Comănești.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Liciu ;

Pe d-l avocat M. D. Sipsomo în dezvoltarea motive-lor I și II de casare și pe d-l avocat Em. Porumbaru în dezvoltarea celor-lalte motive de casare ; și

Pe d-nii avocați P. Misir și Leon Sachelarie din partea intimatului în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I, II, VI și VII de casare invocate :

1. «Curtea dă o rea interpretare art. 1326 și 1329 C. civ. refuzând esptisa cerută și afirmând că vânzătorul nu este răspunzător de coprinsul lucrului vândut, atunci când nu a garantat acel coprins, pe când obligațiunea de răspundere rezultă din însăși natura contractului ;

2. Curtea comite o eroare gravă de fapt, dă o rea interpretare art. 1329 C. civ. și denaturează contractul, când afirmă, că părțile contractante nu au determinat întinderea terenurilor petrolifere, prin actul de vânzare, de oare-ce această determinare este făcută prin actul de partagiū, la care se referă actul de vânzare ;

6. Curtea violează art. 1191, 1203 și 1312 C. civ. În adevăr de și Curtea afirmă că textul actului de vânzare este clar și nu dă loc la interpretare, ea caută totuși a-l interpreta prin simple presupțiuni în contra cumpărătorului, dându-i un sens contrariū acelaia care rezultă din textul său formal ;

7. Curtea comite o omisiune esențială, de oare-ce nu se pronunță asupra apărării noastre prin care tindeam a dovedi că lipsa terenului pentru care ceream reducerea prețului provine nu numai din înstrăinarea numișilor Solintari și Mieruș, dar în același timp din exproprieri făcute de stat cu ocaziunea liniei ferate Comănești Palanca, din diferite usurpațiuni săvârșite de locuitorii ;

Având în vedere că înaintea instanțelor de fond C. G. Vernescu—recurentul de astă-zî—, a cerut să fie scăzut din prețul cu care a cumpărat de la Gheorghe N. Ghica—, intimatul în recurs, — moșia Ciobănușu și alte imobile coprinse în actul de vânzare transcris de tribunalul

Bacău la No. 705/98, pentru lipsa din întinderea arătată în acest act și'n valoarea prevăzută de art. 1329 Cod civil ;

Considerând că în virtutea art. 1330 din citatul Codice părțile pot deroga la dispozițiunile legii care recunoaște cumpărătorului în anumite cazuri dreptul de a cere scăzământ în precii pentru lipsa conținutului prevăzut în actul de vânzare ; Că legea ne cerând ca o asemenea derogare să nu poată rezulta de cât dintr'o stipulațiune espresă, ea poate fi și tacită și dar să rezulte din întregul conținut al actului și din împrejurările în care el a fost convenit ;

Considerând că instanțele de fond din examinarea și apropierea diferitelor clause ale contractului de vânzare și din cunoștința ce cumpărătorul a avut la încheierea contractului de faptele ce au avut de rezultat a impușina întinderea indicată în acel act, și formează convingerea că intențiunea nici a lui Ghica n'a fost de a vinde și garanta lui Vernescu întinderea prevăzută în act, nici a lui Vernescu ca Ghica să-i garanteze acea întindere, de oare-ce și unul și altul sciaș că lucrul vândut nu mai avea acea întindere ;

Considerând că această constatare a intențiunii părților contractante scăpând de sub censura acestei Curți motivele invocate și relative la acest cap de cerere devin neîntemeiate ;

Asupra motivelor 3, 4, și 5 din cele de la 30 Aprilie :

3. «Curtea comite iarăși o eroare gravă de fapt și un esces de putere când susține prin considerantele decisei sale că din cererea introductivă și din concludsiile date la prima instanță, ar rezulta că acțiunea intentată de noi are de obiect numai reducerea prețului pentru lipsă de conținut iar nu și pentru dol ;

4. Curtea dă o interpretare greșită art. 327 Pr. civ. considerând că un nou cap de cerere inadmisibil în apel, cererea noastră d'a proba existența dolului ;

5. Curtea face o omisiune esențială și comite un exces de putere refuzându'mi proba testimonială fără să arate motivele pe care se întemeiază și afirmând de la sine că manoperile vânzătorului nu erau de natură a produce amăgire în spiritul cumpărătorului. Hotărîrea sa asupra acestor puncte este nemotivată ;

6. Pentru a'mi refuza proba testimonială cu care voiam a stabili dolul, Curtea se întemeiază pe fapte inexacte și contrazise de textul actului de vânzare, comițînd ast-fel o gravă eroare de fapt și dând în acelaș timp o hotărîre, care suprimă însuși dreptul meu de apărare.»

Avînd în vedere că din decisiunea atacată cu recurs rezultă că C. G. Vernescu a susținut în apel că ori-care ar fi valoarea lipsei de întindere, vânzătorul îi datorește despăgubire din faptul că prin manopere doloase l'a indus în eroare în privința întinderii imobilului spre a'l determina a da prețul convenit și a cerut a dovedi cu martori aceste manopere doloase ;

Avînd în vedere că Curtea de apel constată din petițiunea de intentare a procesului, din desbaterile urmate înaintea primei instanțe și din corpul sentinței tribunalului, că acțiunea înaintea acelei instanțe n'a avut alt obiect de cât scăderea de preț pentru lipsă de conținut ; că cererea de daune pentru manopere do-

loase întrebunțate de cumpărător s'a făcut pentru prima oară în apel ;

Considerând că această constatare a Curței de apel recurentul nu dovedește cu nimic că ar fi eronată ;

Considerând că cererea de daune pentru manopere doloase comise de vânzător are o altă cauză de cât cererea de scădere din preț pentru lipsa de conținut al imobilului vândut ; că dar aceasta constituind o cerere nouă, ea nu putea fi instruită și judecată pentru prima oară în apel fără ca prin aceasta partea să fie lipsită de beneficiul a două grade de jurisdicțiune ; că prin urmare, când Curtea i-a respins această cerere pe acest motiv n'a făcut de cât a se conforma prescripțiunilor art. 327 din Pr. civ. ;

Considerând că decisiunea Curței menținîndu-se în această privință pe acest motiv, mijloacele de casare la acest capăt de cerere urmează a fi respinse ca fără interes ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI IAȘI, Secția II

Audiența de la 5 Maiu 1901

Președenția D-lui EM. CERNĂTESCU, președinte

Ilie Botez cu C. Vrânceanu

Sentința civilă No. 92/901

Urmărire imobiliară.—Contestație.—Termen.—Calculul termenului.—Contestație introdusă după primul termen fixat pentru adjudecarea provisorie.—Tardivitate.—(Art. 515, 525, 529 și 535 din Pr. civilă).

Ori-ce contestațiunii la urmărirea unui imobil, trebuiesc făcute cu 20 de zile înaintea celui d'întîi termen fixat pentru adjudecarea provisorie și calculul acestor 20 zile cată a se face de la introducerea contestației până la ziua celui întîi termen fixat pentru adjudecarea provisorie, iar nu până la ziua celui-l'alt nou termene ce s'ar mai putea fixa pentru adjudecarea provisorie, în cazul când adjudecarea provisorie nu s'ar fi efectuat la cel întîi termen fixat, ci s'ar fi amânat.

Ast-fel, este tardivă ori-ce contestație introdusă după cel d'întîi termen fixat pentru adjudecarea provisorie.

S'au ascultat : d. avocat N. Nicolaide, din partea contestatorului Ilie Botez, în desvoltarea motivelor de contestație și pe d. avocat Petre Sion, din partea creditorului urmăritor C. Vrânceanu, în combateri.

Tribunalul deliberând,

Asupra incidentului de tardivitate a prezentei contestații la executare introdusă de Ilie Botez, incident ridicat de urmăritorul, C. Vrânceanu ;

Vîzînd că motivul pe care se bazează acest incident ast-fel cum a fost desvoltat oral la audiență de către d. avocat P. Sion, procuratorul creditorului urmăritor C. Vrânceanu, este ; că după dispozițiunile art. 525 Pr. civ. contestațiile la executare trebuiesc introduse cu

20 zile înainte de ziua fixată pentru adjudecarea provisorie, pe când în specie contestația ce este astă-zî a se judeca, a fost introdusă după ziua de 24 Martie a. c. când a fost fixat primul termen, sub noua procedură civilă, pentru adjudecarea provisorie și când părțile prin bună învoire au cerut și obținut amânarea licitației;

Văzând și întâmpinările d-lui avocat Nicolaide procuratorul contestatorului Ilie Botez, care a cerut respingerea incidentului de tardivitate ca neîntemeiat, de oare-ce termenul de 20 zile de care se vorbește în art. 525 Pr. civ., în specie trebuie a fi socotit de la 18 Aprilie a. c. data introducerii contestației până la data ce din nou se va fixa pentru adjudecarea provisorie, întru cât la data de 24 Martie a. c. adjudecarea provisorie s'a ajurnat după cererea părților;

Considerând că, din lucrările aflate la dosarul cauzei se constată în fapt următoarele: C. Vrânceanu în calitate de creditor ipotecar al d-nei Maria Vâlcu în baza actului s'e de împrumut cu ipotecă, autentificat sub No. 2677 din 1898 și investit cu formula executorie, a cerut de la acest tribunal vânzarea imobilului ipotecat, situat în strada Bulgară No. 46 și 48; iar tribunalul încuviințând această cerere, s'a fixat ziua de 17 Aprilie 1900 pentru adjudecarea provisorie, când tribunalul acordând un termen de grație, s'a fixat din nou termenul de vânzare la 15 Septembrie 1900, când iarăși s'a amânat adjudecarea provisorie din lipsă de concurență. În fine, la 2 Februarie 1901, după cererea creditorului urmăritor și sub regimul noului Cod de procedură civilă, s'a fixat un termen pentru adjudecarea provisorie la 24 Martie a. c., când părțile de comun acord au cerut și obținut amânarea vânzării. În urma acestei ajurnări însă, Ilie Botez prin petițiunea din 18 Aprilie a. c., a introdus contestațiunea la executarea ce urmează a se judeca astă-zî;

Ast-fel fiind faptele, cesțiunea ce se aduce în discuție înaintea tribunalului prin incidentul de tardivitate ridicat de creditorul urmăritor este următoarea: dacă prezenta contestație introdusă de Ilie Botez, după ziua de 24 Martie, ce fusese fixată pentru adjudecarea provisorie, este sau nu este tardiv introdusă?

Considerând în drept, că art. 525 alin. a, Pr. civ. rostind ast-fel: «ele (oposițiunile) nu vor putea fi făcute, de cât cu cel puțin 20 zile înainte de ziua fixată pentru adjudecarea provisorie», urmează că calculul celor 20 zile cată a se face de la introducerea contestației până la ziua celui întâi termen fixat pentru adjudecarea provisorie și nu până la ziua celor-l'alte noi termene ce s'ar mai putea fixa pentru adjudecarea provisorie, în cazul când adjudecarea provisorie nu s'ar fi efectuat la cel d'întâi termen fixat, ci s'ar fi ajurnat, după cum s'a întâmplat în specie. Dacă legiuitorul nu ar fi voit a opri calculul celor 20 zile la ziua primului termen fixat pentru adjudecarea provisorie, s'ar fi rostit în termenii: «oposițiunile nu vor putea fi făcute de cât cu cel puțin 20 zile înainte de adjudecarea provisorie»; că apoi legiuitorul prin cuvântul ce'l întrebuințează «ziua fixată pentru adjudecarea provisorie» nici n'a putut să aibă în privire de cât ziua celui întâi termen fixat pentru adjudecarea provisorie,

termen care este necesar și nu ziua celor-l'alte termene care pot avea loc numai în mod eventual. Dar mai mult încă, dacă calculul celor 20 zile nu s'ar opri la ziua celui întâi termen fixat pentru adjudecare, judecata s'ar găsi în neputință de a mai hotărâ despre tardivitatea unei contestațiuni; căci după lege art. 529 Pr. civ. contestațiunile trebuind a fi judecate înaintea zilei fixate pentru adjudecarea provisorie, nu se poate ști în minutul judecării lor, dacă în urmă adjudecarea provisorie se va ajurna sau nu; sau în așa situațiune s'ar putea întâmpla ca o contestațiune introdusă cu mai puțin de 20 zile înainte de ziua celui întâi termen fixat pentru adjudecare, să fie respinsă ca tardivă, pe când o a doua contestație introdusă după cel întâi termen fixat pentru adjudecare, dar care adjudecare s'a ajurnat, să fie considerată și primită ca în termen făcută și cu acest chip, prin singura eventualitate a ajurnării unui termen de adjudecare, s'ar reinvia un drept deja declarat ca pierdut;

Considerând apoi că spre întărirea acestei păreri vin și dispozițiile art. 535 Pr. civ. În adevăr, după dispozițiunile acestui text, în caz de ajurnare a adjudecării, nouile publicațiuni și afpte se pot face în două săptămâni, cel puțin înaintea zilei din nou hotărâită pentru adjudecare. În așa cas dar, o contestațiune la executare nu mai poate fi introdusă în termenul de 20 zile prescris de art. 525 Pr. civ. Or, opozițiunea la executare fiind un drept al părților, puțința exercițiului lui nu poate să atârne de facultatea lăsată judecătorului prin art. 535 de a fixa noul termen de adjudecare la 2 săptămâni sau mai mult, de la apariția nouilor afpte și publicații; și deci trebuie a zice, că o contestație la executare nu se mai poate introduce după primul termen fixat pentru adjudecarea provisorie, după cum s'a introdus contestațiunea în specie, ci, numai cu 20 zile înainte de primul termen fixat pentru adjudecarea provisorie;

Considerând, în fine, că nici debaterile parlamentare urmate asupra textului art. 525 Pr. civ., debateri ce se invoacă de contestatoare în favoarea sa, nu slăbesc întru nimic interpretațiunea de mai sus ce judecata dă textului art. 525 Pr. civ.; de oare-ce răspunsul dat de d. ministru al justiției la întrebarea făcută de d. senator N. Nanu, răspuns dat în următorii termeni: «... dacă este vorba de nulitatea unor publicațiuni posterioare epocii fixate pentru întâia vânzare provisorie, din orî-ce împrejurare acest termen (de 20 zile înainte de adjudecare) nu se mai poate aplica», nu desleagă cesțiunea în specie;

Că, așa fiind, după dispozițiunile art. 525 al. a Pr. civ., opozițiunile trebuind a fi făcute cu 20 zile înainte de ziua fixată pentru cel dintâi termen al adjudecării provisorie, și opozițiunea de față fiind făcută la 18 Aprilie a. c., adică după ziua de 24 Martie ce fusese fixată pentru cel întâi termen al adjudecării provisorie, urmează că ea este tardiv introdusă.

Pentru aceste motive, redactate de d. judecător C. Grigoriu, respinge opozițiunea.

(ss) Em. Cernătescu, C. Grigoriu, Al. Mandrea.

Adnotațiune. — Tribunalul Iași, secția III,

prin hotărîrea de mai sus, a pus principiul că contestațiunile la urmărirea imobiliară nu se pot face de cât cu cel puțin 20 zile înainte de *primul termen* fixat pentru adjudecarea provizorie. Cestiunea avînd o mare importanță, ne propunem s'o discutăm.

Art. 525 Pr. civ., în primul său alineat, spune că contestațiunile se pot face sau pentru a se anula urmărirea sau pentru revendicarea ori păstrarea unui drept de proprietate sau a oricărui alt drept asupra nemiscătoarelor urmărite; iar, în al. 2, că aceste contestațiuni trebuiesc făcute *cu 20 zile înainte de ziua fixată pentru adjudecarea provizorie*.

Intrebarea este: în caz când licitația se amână, se mai pot face contestații? Și dacă da, termenul fatal de 20 zile mai trebuie respectat?

Vechea procedură civilă, prin art. 527, spunea numai atât că contestațiunea va fi comunicată creditorului și debitorului în termen de trei zile de la primirea ei.

Pentru că, de multe ori, vînzările se amănau din cauza unor asemenea contestații cari, de ordinar, se judecău chiar în ziua fixată pentru licitare, s'a modificat art. 525 în sensul că contestațiile să fie făcute cu cel puțin 20 zile înainte de termenul defipt pentru vînzare, așa că, «Cu modul acesta, — zice fostul Ministru de Justiție, autor al modificării — judecata va avea timpul trebuincios să dea hotărîrea înaintea vînzării».

Motivul, dar, era ca contestațiile să poată fi judecate înainte de vînzare, pentru că acestea să nu se mai poată amâna.

Din desbaterile urmate în Cameră, nu rezultă nici o lumină în cauză, cum nici din expunerea raportorilor în ambele Corpuri Legiuitoare. În discuțiunile urmate în Senat, însă, d-l N. Nanu atrăsese atențiunea Ministrului asupra acestui punct, zicînd: «Să admitem că, după prima publicațiune, vînzarea a fost amînată și că, la a doua publicațiune, se face altă opozițiune; ... după art. 535, alte publicațiuni se pot face și în termen de două săptămîni. Rezultă dar că, în acest caz, opoziția nu mai poate fi făcută cu 20 zile înainte, căci publicația de vînzare nici nu apăruse în Monitor.—Așa dar, în asemenea caz s'ar putea face opozițiune și după 20 de zile?».

La această întrebare, Ministrul răspunde: «D-lor, nu poate avea loc această contradicție, care ar constitui o imposibilitate juridică. Când la art. 525 se zice că contestațiile să se facă cu 20 zile înainte de adjudecarea provizorie, nu poate fi vorba de cât de o contestație care se îndreptează în contra unor *acte* cari sunt făcute *înainte de adjudecarea provizorie*; dacă este vorba să se anuleze un act posterior, nu poate fi vorba de

acea contestație, căci nu poate naște dreptul de contestație înainte de a se naște dreptul pe care 'l contestezi, așa în cât, dacă este vorba de nulitatea unor publicațiuni posterioare epocii fixate pentru *întîia vînzare provizorie*, din orî-ce împrejurare, acest termen nu se mai poate aplica».

Acestea sunt toate discuțiunile urmate asupra art. 525. Din analiza lor, credem că rezultă următoarea distincțiune:

Dacă dreptul era născut înainte de prima zi fixată pentru adjudecare, atunci trebuie să respecti termenul de 20 zile. Ministrul vorbește, însă, de *acte*. Ce a voit el să înțeleagă prin acest cuvînt? E vorba aici de id quod actum est, de convenție, în semnificarea cu care e luat cuvîntul *act* în art. 1130 C. civ., sau e vorba de acte de procedură? Indoială ar putea fi din cauză că d-nul Disescu, în exemplu ce-l dă, vorbește de nulitatea publicațiunei, adică de nulitatea unor acte de procedură. Credem, însă, că acest caz e luat exempli gratia, căci art. 525, ab initio, arată că, în ambele cazuri, se pot face contestații.

Așa dar, dacă n'ai făcut contestație înainte de primul termen fixat pentru adjudecare, fiind-că dreptul 'ți-era născut deja în acel timp, nu vei mai putea face contestație la noul termen fixat pentru adjudecare.

Dacă, însă, e vorba de un drept născut după amânarea primului termen fixat pentru adjudecarea provizorie, vei putea face contestație, și, în acest caz, intrînd în prevederile art. 535, nu vei mai respecta termenul de 20 zile, căci, zicea d-l Dissescu,—: «acest termen nu se mai poate aplica».

Totuș, această idee nu se desprinde tocmai lămurit, de oare-ce mi se pare a fi contradicție între expunerea de motive ce însoțește Pr. civ., și între răspunsul dat de d-l Disescu d-lui senator N. Nanu, căci Ministrul, în expunere, zice că singurul motiv ce l'a determinat să fixeze termenul de 20 zile, a fost ca contestațiile să se poată judeca înainte de vînzare. Or, acest termen se poate respecta, une-ori, și în cazul art. 535, care prevede că adjudecarea nu se poate amâna pe un termen mai scurt de patru săptămîni. Atunci, dacă acesta e motivul, de ce distincțiunea relativă la momentul când dreptul a fost născut?

Și aceiaș distincțiune ar putea fi și în cazul art. 539, care prevede că vînzarea nu se va începe de cât dacă un creditor cere să se facă. În caz contrar, licitarea se încheie. Termenul cel nou al adjudecării nu va putea fi mai scurt de *20 de zile de la publicare*, nici mai lung de 60 zile.

Și în acest caz vor fi, une-ori, 20 zile suficiente spre a face contestația.

Interpretarea bazată pe distincțiunea de mai sus, cred că e cea bună. Altmintrelea, s'ar ajunge la soluțiunii absolut anormale. Așa, iată o contestație făcută cu mai puțin de 20 zile înainte de ziua fixată pentru adjudecarea provizorie. În acest caz, ea va fi respinsă ca tardivă. Dacă, însă, adjudecarea s'a amânat, contestatorul ar putea spune că, până la noul termen, sunt 20 zile și, deci, contestațiunea rău i-a fost respinsă ca tardivă. Sau ar trebui ca tribunalul să spue că consideră contestația ca tardivă, afară dacă licitarea se va amâna? Și, în acest caz, va trebui să se intre în fondul contestațiunii, deși față de primul termen ea era tardivă? Iată situațiunii absolut imposibile și pe cari, de sigur, legiuitorul presupus cuminte — une-orî e destul și atâta—n'a putut să le creeze.

Apoi, ne-admițînd soluțiunea dată de noi, contestatorul ar putea face o nouă opoziție la viitorul termen, unde nu mai e obligat să respecte cele 20 zile. În acest caz, i se va respinge contestația ca fiind lucru judecat, sau el va putea spune că e în situațiunea ca și când o acțiune s'a respins ca prematură și, deci, poate s'o intente, din nou, în termen util?

Afară de aceasta, contestatorul ar putea zice: de ce să fiu tratat mai sever, eu care mi s'a respins contestația ca tardivă, de cât altul care n'a făcut contestație înainte de primul termen? De ce să nu pot face o nouă opoziție?

Pentru toate aceste motive, deși ar fi fost bine ca d-l Disescu să fi răspuns lămurit la întrebarea categorică pusă de d-l senator Nanu, totuș credem că, din textul legii și din puținele discuțiuni urmate în Senat asupra punctului ce ne preocupă, trebuie să facem distincțiunea dintre momentul nașterii dreptului, căci nu poți avea acțiune pentru un drept ne născut.

Așa dar, dacă dreptul era născut înainte de ziua primului termen, va trebui să respecti, sub pedeapsă de nulitate, cele 20 de zile.

Dacă, însă, dreptul s'a născut după primul termen, mai ești ținut să respecti cele 20 de zile?

Dar în ipoteza când dreptul s'a născut înăuntrul termenului de 20 de zile?

În aceste din urmă două cazuri se poate fixa termenul judecării contestației chiar în ziua vînzării?

Socot că motivul care a îndemnat pe legiuitor să modifice textul fiind cunoscut, în ultimele două ipoteze nu mai ești ținut să respecti termenul de 20 zile, dar, în orî-ce caz, nu se va putea ca judecata contestației să fie fixată chiar în ziua hotărîtă pentru adjudecarea provizorie, așa că «cu modul acesta,—cum spunea d-l Disescu—

judecata va avea timpul trebuincios să dea hotărîrea sa *înaintea vînzării*».

Sunt acestea soluțiunile cele drepte? Într'o situațiune ca aceasta, unde discuțiunile au fost atît de limitate și unde Ministrul nu răspunde lămurit la întrebarea pusă, de sigur că nu poți crea de cât un sistem ale cărui baze se sprijine pe deducțiuni, și certitudinea căpătată în acest mod nu e cea mai bună.

Or-cum să fie, doctrina și jurisprudența trebuie să fixeze o normă, căci, altmintrelea, ne-am lăsa sub conducerea cazurilor variate, cărora lipsindule firul conducător, am da soluțiunii pornite de la premise variate, contradictorii, și nu aceasta e de dorit în drept (1).

S. R. SCRIBAN

Jud. de ședință la Trib. Neamțu.

JUDECATORIA ȘCOLULUI ȘNAGOV

Audiența de la 22 Iunie 1901

Societatea «Steaua Română» cu Primăria comunei Militari și I. Dumitrescu antreprenorul acciselor acelei comuni

Cartea de judecată No. 423

Contravenții la plata acciselor comunale. — Contrabandă.—Redactarea procesului-verbal. — Semnificarea decisiiei confirmătoare.—Societate anonimă.—Cine se sormează să asiste la redactarea procesului-verbal spre a'l semna și unde se semnifică decisiia.—Apel.—Competență.—Infirmarea procesului-verbal.—Existența contrabandei.—Ce trebuie să se constituie când nu este flagrant delict.—Competența agenților ce instrumentează.—(Art. 108, 117 și 96 din regul. pentru const., percep. și urm. venit. comunale și art. 8 din lege; art. 189 și 166 din legea vamală; art. 122 din Codul comercial.

1. Asemănat art. 108 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, în cas de contrabandă, făptuitorii infracțiunii trebuie să fie somați să asiste la redactarea procesului-verbal și să semneze acest act împreună cu acei ce'l redactează.

Când faptul de contrabandă nu este prins în flagrant delict,—cas în care pentru prepusul autor material al faptului de contrabandă răspunde patronul, — și contrabanda se impută unei societăți anonime, la redactarea și semnarea procesului-verbal trebuie să se sormeze adevărații ei reprezentanți legali, nu orî-ce funcționar al său sau cre un director tehnic al ei care n'ar avea mandat a o reprezenta, funcționari ce ar avea numai atribuțiuni limitate.

Neîndeplinirea în mod legal a acestei formalități atrage nulitatea procesului verbal.

2. În cas de contrabandă, decisiunea consiliului communal ce confirmă procesul-verbal de constatare, trebuie

(1) În cestiunea discutată, d-l Mironescu, în recenta sa lucrare despre revizuirea C. de pr. civ., p. 170 sq., nu dă nici-o lămurire.

să fie semnificată părții condamnată la domiciliul ei real sau ales și în cas când n'ar avea domiciliu în comună să fie semnificată la primăria acelei comune.

Ast-fel când o societate anonimă pentru fabricarea unor obiecte oare-care nu'și are domiciliul în comuna în care este situată fabrica, ci își are domiciliul la sediul ei situat în altă comună, semnificarea menționată deciziunii trebuie să i se facă la domiciliul ei, nu la fabrică, sau la primăria comunei unde contrabanda a fost săvârșită.

3. In materie de contrabandă, instanțele judecătorești pot, în apel, să infirme procesul-verbal de constatare.

4. Pentru ca să existe contrabandă, măi cu seamă când nu există flagrant delict, se cere ca faptele săvârșite să se fi petrecut în clandestinitate și să fie o fraudă fie în scopul de a nu se plăti taxe, fie în acela d'a se înălătura prohibițiunii, fie pentru a se evita îndepliniri de formalități.

5. In materie de contrabandă, agenții cari instrumentează au calitate numai a constata faptele, iar în ceea ce privește calificarea lor și cercetarea d'a se vedea dacă aceste fapte constituiesc sau nu o infracțiune la lege, aceasta intră în căderea și controlul instanței de judecată.

S'au ascultat : d-nii avocați Tache Ionescu, M. Pherchide și I. I. Boambă din partea apelantei societăți «Steaua română», în susținerea apelului ;

D-nii avocați Eug. Stătescu, Al. Djuvara, C. Nacu și Ștefan Cornea, din partea lui Ion Dumitrescu antreprenor acciselor comunei Militari, și

D-l avocat I. D. Filitis, din partea primăriei Militari, în combateri.

Judecata,

Asupra apelului de față, având în vedere petițiunea introductivă de apel, suplimentul de motive și conclusiunile orale și înscrise depuse de părți ;

Având în vedere apelul făcut de «Steaua română», Societatea anonimă pentru industria petrolului, prin reprezentanții săi I. I. Boambă și G. I. Boambă, prin petițiunea înregistrată la No. 3545 din 7 Iunie 1901 și suplimentul de motivele apelului cu petițiunea înregistrată la No. 3713 din 14 Iunie 1901, prin care declară apel în contra decisei No. 23 din 3 Iunie 1901, a Consiliului comunal al comunei Militari din plasa Snagov, județul Ilfov, care decizie întărește și confirmă procesul-verbal dresat de Grigore Romano, revisor comunal al județului Ilfov, C. Ionescu Gulian, revisor comunal și sub-prefect prin delegație la plasa Snagov și de Nicolae Șerban ajutor de primar al comunei Militari, pentru confiscarea a unei cantități de 2196443 kilograme petrol rafinat în valoare de 307,502 lei, bani 02, în folosul d-lui antreprenor al axizelor Ion Dumitrescu, plus lei 76877 bani 25, amendă în folosul casei comunei Militari, proces-verbal încheiat în ziua de 2 Iunie 1901 ;

Având în vedere că apelanta, prin zisele petițiuni de interjectarea apelului și prin conclusiunile atât orale cât și scrise atașate la dosar, își motivează apelul pe mai multe considerațiuni de formă și de fond ;

Având în vedere că din procesul-verbal de contrabandă, dresat în ziua de 2 Iunie 1901 se constată că îndeplinirea formelor cerute de art. 108 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, agenții cari au încheiat procesul-verbal constată că au somat, în lipsa președintelui societății «Steaua română»—d. I. I. Boambă,—pe d-nii Gustav Schildhaus, directorul fabricei și Hahn Mihail funcționar în fabrică, să asiste la constatarea faptelor de contrabandă, imputate sus menționatei societăți ;

Considerând că art. 108 din regulament, prevede că în cazul de contrabandă, trebuie ca făptuitorii infracțiunii, să fie somați, pentru a asista la redacțiunea procesului-verbal și de a semna acest act împreună cu acei cari 'l vor redacta ;

Că în această materie fiind vorba de o lege specială aplicarea ei trebuie făcută în mod strict ; Că ast-fel fiind, agenții cari au încheiat procesul-verbal, urmau ca conform art. 122 din C. com., de oare ce în speță e vorba de o societate anonimă și conform art. 3 și 14 din statutele societății care arată anume modul cum această societate se administrează, precum și persoanele cari au mandat ca să o represinte să someze pe adevărații ei reprezentanți și aceasta cu atât mai mult, cu cât în speță, nu este vorba de constatarea unei contrabande, prinsă în flagrant delict ;

Considerând că alegațiunea făcută de reprezentanții intimaților, că dispozițiunile art. 108 din regulament au fost perfect îndeplinite, întru cât persoanele somate ca să asiste la redactarea procesului-verbal sunt reprezentanții societății «Steaua română», cată a fi înălăturată ca fără temei, întru cât din actele state la dosar și din desbateri rezultă că d. G. Schildhaus este directorul tehnic al fabricei, care în această calitate nu are altă însărcinare de cât conducerea tehnică a lucrărilor ce necesitează mersul regulat al fabricei ; iar că d. Hahn Mihail este un funcționar cu atribuțiuni limitate. Ast-fel că din acest punct de vedere, nu d-lor pot fi considerați ca reprezentând în mod legal și în ori-ce împrejurare societatea, și aceasta cu atât mai mult, cu cât art. 3 din statutele societății—autoritate de tribunalul Ilfov, secția comercială,—arată că, între alții numai două funcționari având procuri autentice și desemnați pe timp mărginit de consiliul de administrație, pot represinta în mod valabil societatea ;

Că față de aceste considerațiuni, nici nu poate fi vorba de un mandat tacit—ce pretinde intimații că sus-zisele persoane somate, ar fi avut din partea societății—întru cât în instanță, intimații nu au făcut această dovadă ; iar din faptul că se găsește scrisori de trăsură, pentru primirea și expedierea materialelor semnate de directorul fabricei pentru societate, nu se poate conchide în mod valid la existența unui mandat tacit, de oare-ce acestui fapt, nu i se poate da o altă interpretațiune, de cât aceea că ambii funcționari, semnați pe acele scrisori de trăsură, au anume atribuțiuni limitate strict la conducerea tehnică a lucrărilor fabricei, pentru a nu se produce întârzieri în mersul lor regulat ;

Că în afară de acest argument, intimații ne mai producând nimic în dovedirea acestei alegațiuni, nu se

poate conchide la admiterea existenței unui mandat tacit, întru cât pentru dovedirea unui lucru basat numai pe presupțiuni, se cere în mod imperios că acele presupțiuni să fie precise, grave și concordante, ceea ce în speță nu există;

În ce privește argumentațiunea trasă de intimați din faptul că, directorul fabricicii, ar fi declarat cu ocazia somațiunii ce i s'a făcut de a asista la redactarea procesului-verbal, că d-sa reprezintă societatea, de asemenea nu poate fi considerat ca temeinic, întru cât de și din procesul-verbal se constată că d-sa a făcut o asemenea afirmațiune, totuși nu poate fi ținută în seamă, de oarece constatat este până la evidență din cele mai sus expuse că nu d-sa este acela care poate reprezenta și obliga societatea și deci declarațiunile sale nu pot fi opuse în mod valid societății;

Considerând că afirmațiunea coprinsă în procesul-verbal, cum că d-l Schildhaus ar fi declarat singur că este reprezentantul societății, nu se poate doborâ de cât prin inscripțiunea în fals, nu este exactă, pentru că ceia-ce se constată nu este materialitatea acestei declarațiuni, ci veracitatea ei; și societatea prin probele ce a administrat în instanță și din care rezultă că d-l Schildhaus, nu are calitatea de a o reprezenta, a dovedit că afirmațiunea directorului, consemnată în procesul-verbal nu este exactă (art. 3 din statute și art. 122 C. com.)

Considerând că în speță este chestiune de constatare nu a unei contrabande în flagrant delict, ci a unor fapte descoperite în mai puțin de un an, din momentul de când ele se pretinde că s'a petrecut, că dacă în materie de flagrant delict în care prepusul este autorul material al infracțiunii și patronul răspunde de faptele lui, constatarea se poate face în persoana prepusului, fără ca să fie somat și patronul a asista; în cazul de față infracțiunea se impută a fi fost făptuită însuși de către societatea Steaua română, și ca atare constatarea faptelor, trebuia să fie făcută față de dânsa sau de aceia care legalmente o reprezintă;

Considerând că, în afară de aceasta conform dispozițiilor cerute de art. 117 din regul. (189 leg. vamală), urma ca deciziunea No. 23 a Consiliului comunal să fie semnificată părții condamnate la domiciliul ei real sau ales, și în cas când n'ar avea domiciliu în comună să fie semnificată la primărie;

Considerând că în speță, atât din procesul-verbal de contrabandă, cât și din certificatul trib. Ilfov, secția comercială No. 8895/901 se constată că soc. Steaua română, are sediul în comuna București, str. Doamnei No. 4 fost strada Lipscani No. 10. Că prin urmare în respectarea obligațiunilor puse prin sus citatele texte de lege, urma ca această deciziune să fie semnificată la primăria comunei Militari, întru cât stabilit este până la evidență că numita societate nu și are sediul în acea comună;

Ast-fel că semnificarea făcută la fabrică, în persoana d-lui G. Schildhaus, care nu avea nici calitate, nici mandat pentru a reprezenta societatea după cum s'a arătat mai sus, nu poate să fie opozabilă societății;

Considerând că alegațiunea ce intimații a făcut în instanță, că formalitatea semnificării este îndeplinită

întru cât ea nu este relativă de cât la termenul de apel, și din momentul ce societatea a făcut apel, care s'a admis în principiu nu mai are rațiune, de a fi invocată, cată a fi înlăturată ca ne fondată, de oare-ce în materie de contrabandă regulile de aplicat fiind de strictă interpretare, urmează ca dispozițiunile sus ziselor texte de lege, să fie îndeplinite întocmai, ceea ce nu s'a făcut;

Considerând că semnificarea regulată a deciziunii Consiliului comunal face parte din formalitățile prescise de lege pentru a fi îndeplinite în această materie; că această semnificare în mod regulat are de efect numai ca să pună pe parte în întârziere d'a ataca această deciziune, dar încă este de natură ca să dea ființa acestei deciziuni, față de aceia cărora li se impută infracțiunea;

Ast-fel că atât formalitatea cerută de art. 108, cât și aceia cerută de art. 117 din regul., fiind făcute cu violațiunea acestor texte de lege, face ca procesul-verbal să fie nul și apelul admisibil și nu mai este interes a se mai discuta cele-l'alte motive de formă invocate de apelantă;

Având în vedere că în afară de aceste motive pur de formă, s'a mai invocat și motive de fond;

Considerând că în combaterea acestor motive, de care s'a servit apelanta, intimații a opus prescripțiunile art. 120 din regul. și au susținut că această instanță, conform acestui text de lege nu poate admite în contra proceselor verbale de contrabandă alte nulități, de cât acelea rezultând din omisiunea formalităților esențiale, prescise pentru constatarea infracțiunilor și că prin urmare ori ce motiv de fond invocat nu poate fi ținut în considerație și ca atare cată a fi înlăturat;

Considerând că în speță fiind vorba de fapte descoperite în mai puțin de un an, de la data făptuirii lor și constatate pe baza registrelor agentului fiscal și a actelor societății, iar nu de un flagrant delict, în care faptele nu mai pot fi contestate de cât prin inscripțiune în fals; că ast-fel fiind și întru cât în discuțiune se pune însuși elementele constitutive ale infracțiunii de contrabandă, fără de care acesta nu poate să existe, rezultă că în speță interpretarea astfel a art. 120 din regul. nu și poate avea aplicațiunea, întru cât a da o asemenea interpretare ar fi să se admită ca existând o contrabandă, atunci chiar când elementele ei nu există;

Considerând că, în afară de acestea, apelul fiind devolutiv de instanță, atunci când este dat în căderea Consiliului comunal în speță prima instanță — de a judeca dacă procesul-verbal este făcut cu exces de putere sau cu omisiunea formalităților cerute de lege, sau că agenții au instrumentat pentru fapte care nu constituie contrabandă, nu se poate susține cu temei, că instanța de apel e ne competentă a discuta aceste motive; și acesta cu atât mai mult cu cât nu se discută însăși faptele materiale consemnate în procesul-verbal ci consecințele juridice și logice ce decurg din ele;

Considerând că de și art. 120 din regul. prescrie că instanța de apel să nu poată micșora pedepsele înte-

meiate pe dispozițiunile legii, nu interzice judecătorului ca să infirme un proces-verbal, care s'ar constata că este dat contra legii. (In acest sens vezi decizia 51 din 10 Februarie/97, casație, secția II și decizia No. 285 din 7 Iulie/97, casație, secția II);

Că așa fiind judecata fiind competentă a pipăi fondul rămâne a se discuta argumentele deduse de către apelanți;

Considerând că în materie de contrabandă se cere mai cu seamă când nu există flagrant delict, ca faptele săvârșite să se fi petrecut în *clandestinitate* și să fie o *fraudă*, fie în scopul de a nu se plăti taxe, fie în acela d'a se înlătura prohibițiunii, fie pentru a se evita îndepliniri de formalități (art. 96 din regul. art. 166 leg. vamal și 8 din legea de percepere);

Considerând că în speță, în fapt, și din procesul-verbal se constată că în decurs de mai mulți ani, societatea Steava română, a introdus mărfuri în fabrica din comuna Militari în ziua mare în asistența agentului fiscal de la poarta fabricii care lea *pointat*, și pe drum oficial cu vagoanele C. F. R. pe linie de garaj; că din debaterile urmate rezultă că aceste mărfuri, societatea le expedia, pentru a fi consumate în alte localități fără să se fi făcut dovada că ele ar fi fost puse în consumație, în comuna Militari, chiar, și că nu s'a plătit pentru acestea taxele de accis cuvenitei comunei;

Considerând că, de și agenții, în procesul-verbal zic, că această introducere s'ar fi făcut în mod fraudolos, fără a se arăta care suntelementele care constituie fraudă pentru a putea fi cercetate și de noi și de a vedea dacă în adevăr ele există;

Considerând că, agenții care instrumentează, au calitate numai a constata faptele, iar în ceia-ce privește calificarea lor și cercetarea de a vedea, dacă aceste fapte, constituiesc sau nu o infracțiune la lege, aceasta intră în căderea și controlul instanței de judecată;

Considerând că din debateri, din procesul-verbal și din elementele pe care se întemeiază agenții pentru constatarea faptelor, rezultă în fapt că în speță nu a existat clandestinitate, nu a existat fraudă; nu a fost de cât o introducere de material în fabrica societății, într'un mod public, pe o linie de garaj oficială, sub ochii controlului agentului fiscal, materiale care se reespediau în urmă fără a se consuma în comună;

Că în asemenea caz, ne putându-se admite, că zisa societate a introdus marfă în mod clandestin și cu intențiunea de a fraudă, urmează că elementele infracțiunii de contrabandă nu există și deci procesul-verbal fiind făcut cu violarea art. 96 și 97 din regul. și din acest punct de vedere el cată a fi anulat, iar apelul societății Steava română, admis ca fondat;

Pentru aceste motive și ne mai fiind interes a se cerceta și cele-lalte motive de apel;

Vezând și dispozițiunile articolelor 108, 117, 96, 97 și 120 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale; art. 8 din legea de percepere, art. 166 din legea vămilor, art. 122, 144 din Codul comercial și art. 3 și 14 din statutele societății Steava română ale căror texte s'au citit în ședință publică.

În numele legii, hotărăște, admite ca fondat apelul făcut de societatea Steava română prin petițiunea înregistrată la No. 3545/901 în contra decisiunii Consiliului comunal al comunei Militari cu No. 23 din 3 Iunie 1901;

Infirmă în totul menționata decisiune și prin consecință, anulează în totul procesul-verbal de contrabandă, dresat în ziua de 2 Iunie 1901, de către d-nii Grigore Romano, revizor comunal al județului Ilfov; C. Ionescu Gulian, revisor comunal și sub-prefect prin delegație la plasa Snagov și de Nicolae Șerban ajutor de primar al comunei Militari;

Obligă pe Primăria comunei Militari să restituie societății Steava română mărfurile ce îi s'a confiscat prin menționatul proces-verbal și dispensează pe societatea Steava română de amenda la care a fost condamnată;

Cartea se pronunță cu recurs în casație.

(s) Judecător, N. T. Metaxa.

NECROLOG

Anunțăm cu o deosebită părere de rău încetarea din viață a marcantului bărbat de stat Anastase Stolojan. Fost magistrat, fost primar al Craiovei, fost ministru de justiție și domenii, Anastase Stolojan a luptat neconținut ca membru al partidului liberal. Fiu al Craiovei a fost trimis încă de la 1869 mai în toate legislațiunile în Cameră.

Cu dânsul Partidul liberal perde un marcant membru, iar țera un cinstit patriot.

BIBLIOGRAFIE

S'a pus sub presă și în curând va apare în editura ziarului „CURIERUL JUDICIAR“ o lucrare originală și de absolută necesitate pentru magistratură:

Convențiunile de extradare ale României

Precedate de un studiu asupra doctrinei extradării și urmată de formularele necesare, cum și de legea expulzării, de formularele relative la aceasta, cum și de regulamentul străinilor etc., etc.

Lucrarea e datorită d-lui ȘTEFAN SCRIBAN, membru de ședință la tribunalul Neamțu, cunoscut deja lumii juridice prin succesul obținut cu Codul civil Popular, cum și din articolele publicate în ziarul *Curierul Judiciar*.

PREȚUL LEI 2.50

Această lucrare este cercetată și aprobată de Ministerul de Justiție cu ordinul No. 2007/901.